

EXPUNERE DE MOTIVE

Printre prea dese modificări operate asupra Codului de procedură fiscală se numără și cea introdusă prin Ordonanța Guvernului nr.35 din 26 iulie 2006, justificată de necesitatea reală de transpunere a unor directive europene referitoare la asistența mutuală în materie de recuperare a creanțelor privind anumite cotizații, drepturi, taxe și alte măsuri.

Cu acest prilej, fără legătură cu temeiul care a determinat emiterea ordonanței, s-a completat și articolul 111, referitor la ordinea stingerii datoriilor, adăugându-se un alineat nou, alin.(5), prin care s-a stabilit că "pentru creanțele fiscale administrate de autoritățile administrației publice locale, orice plată făcută după comunicarea somației în cadrul executării silite va stinge mai întâi obligațiile fiscale cuprinse în titlul executoriu". Considerăm că acest text imperativ paralizează dreptul contribuabilului de a-și achita sumele în contul datoriilor curente sau restante, deturnându-i orice drept de dispoziție cu privire la plata datoriilor sale. Se lasă astfel loc abuzului de drept, știut fiind că o eventuală contestație referitoare la sumele stabilite prin titlul executoriu – și dreptul plătitorului de a cere corectarea unor eventuale erori – este legitim – nu ar mai putea evita suportarea unor sume accesorii (majorări și penalități) chiar dacă plătitorul este de bună-credință.

Lucrurile au devenit și mai complicate atunci când, destul de tardiv și chiar în ultima zi lucrătoare a anului 2006, s-a publicat Legea nr.505/2006 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.35/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală. Un amendament introdus la finalul parcursului legislativ, într-o manieră care suferă în mod evident de lipsă de transparență, care poate fi considerat mai mult consecința unei neatenții decât rezultatul unei dezbateri, a schimbat total regula în ceea ce privește ordinea stingerii datoriilor față de bugetul statului.

Mediul de afaceri românesc, care nu numai că nu a fost consultat în ceea ce privește schimbarea fundamentală a regulii fiscale dar nu a beneficiat nici măcar de o minimă avertizare, a fost depozitat peste noapte de dreptul elementar de a decide cu privire

la ordinea plăților către buget astfel încât valoarea penalităților pe care le suportă să fie cât mai mică.

Textul actual al art.111 din Codul de procedură fiscală, completat și modificat așa cum s-a arătat mai sus, a limitat dreptul contribuabilului de a înscrie pe ordinul de plată creanța fiscală pe care consimte să o plătească permițându-i acestuia să precizeze doar tipul de creanță fiscală principală. Prin invocarea unei noi noțiuni denumită "datorii corelative", autoritatea fiscală și-a asumat dreptul exclusiv de a alege care este contribuabilul căruia îi transmite comunicarea cu privire la obligațiile fiscale accesorii, împovărându-l cu majorări de întârziere și penalități și care este contribuabilul pentru care omite să facă aceeași comunicare, protejându-l în felul acesta.

În afară de faptul că se lasă loc subiectivismului, actuala reglementare aduce operatorii economici în situația de imposibilitate în ceea ce privește plata datoriilor curente, ducând sumele prin deturnarea destinației către stingerea unor alte sume "corelative" (majorări de întârziere și penalități), astfel încât situația de ajungere cu datoriile la zi devine un vis tot mai îndepărtat pentru contribuabilul român.

Pentru o mai bună înțelegere a speței, trebuie menționat că datoriile principale generează obligații accesorii, de la data scadenței și până la data plății, iar majorările de întârziere rămân la nivelul constant indiferent de momentul stingerii lor.

La prima vedere, actuala reglementare pare să responsabilizeze suplimentar debitorul prin constrângerea acestuia să-și achite printr-o singură operațiune atât datoriile curente cât și cele restante, atât obligațiile principale cât și cele accesorii. Măsura este însă discutabilă pentru că operatorii economici erau oricum responsabilizați prin aceea că orice întârziere la plată era penalizată prin calcularea sumelor accesorii iar reaua credință era sancționată prin declanșarea procedurii de executare silită.

Măsura este nejustificată pentru că nu ține cont de o realitate a momentului care demonstrează că greutățile tranziției au condus la acumularea unor mari datorii istorice, iar statul are tendința de a șterge toate obligațiile companiilor sale (atât cele principale, cât și cele accesorii), sectorul privat fiind taxat și pentru creanțele de bază și pentru cele generate de neplata la termen a acestora.

Măsura este suspectă pentru că pune operatorii economici într-o situație mai nefavorabilă decât cea aferentă procedurii de

executare silită, știut fiind că, potrivit art.166 din Codul de procedură fiscală, suma recuperată prin executare silită stinge mai întâi datoria de bază și apoi accesoriile. Am putea concluziona că cel care a determinat această bruscă "schimbare de macaz" a urmărit să provoace o execuție în masă a operatorilor economici, nu prin executare silită ci prin "sinuciderea" lor.

Mai trebuie menționat și faptul că modificările operate asupra Codului de procedură fiscală sunt în totală contradicție cu obiectivele stabilite prin Programul de Guvernare 2005-2008, potrivit cărora politica fiscală trebuie să acționeze "mai degrabă în serviciul producătorilor de impozite decât în serviciul culegătorilor de impozite" și să se bazeze pe "un parteneriat real între stat și contribuabil".

De asemenea, s-a stabilit ca politica fiscală se va proiecta și implementa pe baza principiului egalității de tratament fiscal, ceea ce înseamnă că "subiecții economici... vor fi tratați în mod identic... independent de orice alte criterii de diferențiere a lor".

Amintim aici și angajamentul conform căruia relaxarea fiscală trebuie să reprezinte "cheia de boltă" și "mijlocul de detensionare a mediului de afaceri, de stimulare a inițiativei private.

Constatăm deci că avem de a face nu numai cu o nerespectare a unui angajament asumat ci chiar cu o înrăutățire a situației anterioare, cu o măsură care nu poate determina creșterea veniturilor bugetare ci doar scoaterea de pe piață a unui număr însemnat de operatori economici privați și care nu a urmărit nici un fel de armonizare cu legislația europeană chiar dacă s-a operat în ziua aderării României la Uniunea Europeană.

Ținând cont de argumentele de mai sus, considerăm că este necesar să se revină la regula inițială cu privire la ordinea stingerii datoriilor către bugetul statului și am elaborat prezenta propunere legislativă în vederea modificării Ordonanței Guvernului nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.863 din 26 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare.

INIȚIATOR,

Senator Mihai ȚĂBULEAC

